

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Hontvári Péter ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Kecskeméti Munkaügyi Bíróságon 3.M.828/2007. szám alatt indított és a Kecskeméti Munkaügyi Bíróság 2008. március 10-én kelt 3.M.828/2007/5. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Kecskeméti Munkaügyi Bíróság 3.M.828/2007/5. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - 15 nap alatt - 20.000 (húszezer) forint együttes elsőfokú bírósági és felülvizsgálati perköltséget.

A felmerült elsőfokú bírósági és felülvizsgálati eljárási illeték a magyar államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperes korkedvezményre jogosító szolgálati idő megállapítását kérte. Az alperes 2007. június 6. napján kelt határozatával megállapította, hogy a felperes 1977. június 9. és 2006. augusztus 31. között fennállott munkaviszonyával összesen 23 év és 271 nap szolgálati időt szerzett, amelyből a korkedvezményre jogosító idő 16 év és 22 nap.

A határozat ellen a felperes fellebbezéssel élt, amelyben kérte, hogy szolgálati időként ismerjék el számára a B. M. Kertészeti, Élelmiszeripari és Mezőgazdasági Gépészeti Szakképző Iskolában 1978. június 26. és 1982. június 18. napja között folytatott tanulmányi időszakát.

Az alperes igazgatója 2007. szeptember 20-án kelt határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A másodfokú társadalombiztosítási határozat indokolása szerint a nyugellátásra jogosultság megállapítása szempontjából elsősorban társadalombiztosítási szabályok és nyilvántartások alapján kell eljárni. A jogszabályok a szakmunkástanulói időt ismerik csak el szolgálati időként, míg a szakközépiskolai tanulói jogviszonyban eltöltött időre a biztosítási kötelezettség a hatályos jogszabályok értelmében nem terjedt ki.

A felperes a határozat ellen keresetet nyújtott be a munkaügyi bírósághoz, amelyben kérte, hogy a bíróság változtassa meg a társadalombiztosítási határozatokat akként, hogy állapítsa meg, miszerint 1979. július 26-tól 1982. június 18-ig terjedő tanulói jogviszonya szolgálati időnek minősül. Keresete indokaként az 1019/1976.(VI.24.) MT határozatban (a továbbiakban: Mt. határozat) foglaltakra hivatkozott azzal, hogy ezen határozat azonos helyzetet teremtett a szakközépiskolai tanulók és a szakmunkásképzésben részt vevők között, így álláspontja szerint a szakközépiskolában eltöltött tanulói időt is szolgálati időnek kell tekinteni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

A Kecskeméti Munkaügyi Bíróság 3.M.828/2007/5. számú ítéletével az alperes - helyesen az alperesi igazgató másodfokú határozatát megváltoztatta és megállapította, hogy a felperesnek az 1979. július 26-tól 1982. június 18-ig terjedő tanuló viszonya szolgálati időnek minősül. A pereszes alperest perköltség fizetésre kötelezte.

A munkaügyi bíróság ítéletének indokolásában idézte az 1975. évi II. törvény (T.) 10. § (1) bekezdés e) pontjában és (2) bekezdésében írtakat, ugyanezen törvény 54. § (1) bekezdésében és a 17/1975.(VI.14.) MT rendelet 100. § (1) bekezdésében írt rendelkezéseket. Utalt a 3/1975.(VI.14.) SZOT szabályzat 158. §-ában és a 183. § (2) bekezdésében írtakra, valamint a 14/1976.(XII.1.) MüM-OM együttes rendelet 1. § és 16. §-ban kimondott rendelkezésekre. Értelmezte az Mt. határozat 11. és 12. pontjában írtakat és ezzel kapcsolatosan utalt a Legfelsőbb Bíróság 4/2007. KPJE jogegységi döntésében foglaltakra is.

Megállapította ítélete indokolásában, hogy a szakmunkástanulóknak - akik ösztöndíjban részesültek - szolgálati időként kell figyelembe

venni a szakmunkás iskolákban szakmunkásképzésben eltöltött idejüket. A jogszabályokból egyértelműen azt állapította meg, hogy az ösztöndíjban részesülő szakmunkástanulók után társadalombiztosítási járulékot kellett fizetnie a munkáltatónak, illetve annak az iskolának, intézménynek, ahol a képzés folyt. A munkaügyi bíróság bizonyítékként fogadta el a felperes által becsatolt szakképző iskola igazolását, amelyben az iskola képviselőjében az igazgató azt rögzítette és igazolta, hogy a felperes a vitatott időben az iskolában szakmunkás munkakör betöltésére alkalmas képesítést szerzett kertészeti-gépész szakmában, valamint rendszeres szakmai gyakorlati oktatáson vett részt és társadalombiztosítási ellátásának költségeit a központi költségvetés finanszírozta a T., illetve a végrehajtására kiadott MT rendeletben foglaltak szerint. Így a felperes szakközépiskolai tanulókénti társadalombiztosítási jogállása megegyezett a szakmunkástanulókéval.

A munkaügyi bíróság ítélete ellen az alperes a Pp. 270. § (2) bekezdése alapján felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő és a munkaügyi bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése mellett a felperes keresetének elutasítását kérte.

Felülvizsgálati kérelmének indokolásában hivatkozott a T. 54. §-ában, 10. §-ában írtakra és arra, hogy ezen rendelkezéseket tévesen értelmezte a munkaügyi bíróság. Álláspontja szerint a Minisztertanács a biztosítottak körét kizárólag a T. 10. § (2) bekezdésében foglalt felhatalmazása alapján minisztertanácsi rendeletben terjeszthette volna ki. A munkaügyi bíróság által hivatkozott MÜM-OM együttes rendelet 16-18. §-aiban szabályozták az ösztöndíj kérdését meghatározva annak mértékét, továbbá azt, hogy ki és milyen időszakokra fizeti. Ezen rendelet azonban nem rendelkezett úgy, hogy az ösztöndíj után társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettség keletkezne, ilyen kötelezettséget sem az Mt. határozat felhatalmazása alapján hozott egyéb rendelet, sem más társadalombiztosítási jogszabály nem írt elő. Tévesen értékelte a munkaügyi bíróság az Mt. határozat 12. pontjában írtakat is, mert a minisztertanácsi határozat az állampolgárookra nézve közvetlenül nem keletkeztethetett jogokat és kötelezettségeket, hanem az államvezetés számára adhatott csak iránymutatást.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a munkaügyi bíróság ítéletének hatályban való fenntartását kérte, nyomtatékosan hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság 4/2007. KPJE számú jogegységi határozatában foglaltakra.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján - tárgyaláson kívül - bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága 2007. december 17-én hozott 4/2007. KPJE jogegységi határozata rendelkező része szerint a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati idejébe lehet beszámítani a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolákban eltöltött tanulmányi időt az Mt. határozat alapján. Tehát a felperes vonatkozásában ezen jogegységi határozatban foglaltakat a személyi hatály hiánya miatt, eleve nem volt mód alkalmazni.

Időközben azonban az Alkotmánybíróság meghozta 78/B/2008. számú határozatát, amelyben megállapította, hogy a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjának szolgálati idejébe a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolákban töltött tanulmányi idő beszámításáról szóló 4/2007. Közigazgatási-Polgári jogegységi határozat alkotmányellenes, ezért azt a határozat kihirdetése napjával - 2009. március 2. - megsemmisítette azzal, hogy a megsemmisített jogegységi határozat az Alkotmánybíróság határozata közzétételének napján veszti hatályát, de a folyamatban lévő eljárásokban az abban foglaltak az eljáró bírót már nem kötik.

Döntése indokolásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a 4/2007. KPJE határozat olyan norma tartalmat alakított ki, amely az egyébként norma tartalmat nem hordozó Mt.h. 12)e. pontban sem közvetlenül, sem értelmezés révén nem ragadható meg. Az Mt.h. nyomán nem fogadtak el egyetlen olyan jogszabályt sem, amely a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolában töltött időt akár munkajogi, akár társadalombiztosítási (ezen belül nyugellátási) szempontból jogszerző időnek ismerte volna el. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, kizárólag a jogalkotó jogosult arra - a nemzetközi kötelezettségeket is figyelembe véve -, hogy bizonyos időtartamokat jogszerző időnek elismerjen. Ezt a jogkört, illetőleg az ebből fakadó jogosítványok gyakorlását nem helyettesítheti sem a bírósági jogalkalmazás, sem a Legfelsőbb Bíróság jogértelmező tevékenysége.

Ezért az alkotmánybírósági határozatban kifejtett jogi álláspont alapján nem releváns a munkaügyi bírósági ítéletben felsorolt további, egyéb jogszabályok értékelése, illetve az abban foglaltak értelmezése.

Mindezen indokokra figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a rendelkező rész értelmében határozott a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján.

A felperes az alperesnek az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét köteles a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján megfizetni.

*Az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárásban felmerült
illeték a magyar államot terheli a Tny. 81. §-a szerint, mert a per
tárgyi illeték- és költségmentes.*

Budapest, 2009. szeptember 21.

*Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Patassyné dr. Dualszky
Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

bírósági tisztviselő